

Immigració masculina a Reus durant el trienni liberal a través del reclutament a la milícia nacional (1820-1824)

Josep M. Grau i Pujol
Centre d'Estudis de la Conca de Barberà

Resum: Estudi sobre l'origen geogràfic dels allistats a la milícia nacional de Reus entre 1820 i 1824 i relació dels homes allistats durant aquest període analitzant la seva procedència i el seu ofici.

Paraules clau: immigració, oficis, reclutament, relació, trienni liberal.

Resumen: Estudio sobre el origen geográfico de los alistados en la milicia nacional de Reus entre 1820 y 1824 y relación de los hombres alistados durante este periodo analizando su procedencia y su oficio.

Palabras clave: inmigración, oficios, reclutamiento, relación, trienio liberal.

Abstract: Study on the geographical origin of the recruits in Reus's national militia between 1820 and 1824 and the relation of the recruits during this period analysing their origin and occupation.

Key words: immigration, occupation, recruitment, relation, liberal triennium.

Résumé: Étude de l'origine géographique des enrôlés dans la milice nationale de Reus entre 1820 et 1824 et relation des hommes enrôlés pendant cette période en analysant leur provenance et métier.

Mots clés: immigration, métiers, recrutement, relation, triennat libéral.

Immigració masculina a Reus durant el trienni liberal a través del reclutament a la milícia nacional (1820-1824)

L'estudi del trienni constitucional a Reus ha estat abundantment tractat per diversos historiadors, tant des del punt de vista militar¹ com econòmic, polític² i ideològic³. El nostre treball pretén aprofundir sobre l'origen geogràfic dels forasters que s'allisten voluntaris a les files de milícia nacional de Reus entre 1820 i 1824, les fonts documentals emprades han estat dues, per una banda el registre d'allistament i per l'altre les declaracions jurades dels voluntaris. L'objectiu és conèixer la immigració masculina que en aquest curt període de temps es trasllada a Reus. Per contrastar les dades obtingudes hem buidat paral·lelament els difunts a l'hospital de pobres de Reus en la mateixa cronologia i a més hem realitzat un breu seguiment dels baptismes de l'inici de l'any 1820.

El registre militar ens aporta un total de 169 homes nous a Reus en els cinc anys d'observació, la seva distribució territorial destaca de forma clara la comarca del Priorat amb gairebé la meitat dels milicians. Segueix el Camp de Tarragona (sense Reus) amb una tercera part del contingent, la resta es distribueix entre les Terres de l'Ebre, la Conca de Barberà i altres poblacions més allunyades.

Origen dels voluntaris foranis allistats a la milícia nacional de Reus (1820-1824)

Naturalesa	núm.	%
-Conca de B.	7	4,1
-Camp de Tarragona	56	33,1
-Priorat-Montsant	76	45
-Terres de l'Ebre	14	8,3
-Àrea de Lleida	6	3,5
-Àrea de Barcelona	7	3,5
-Espanya	3	1,8
Total	169	100

Font: Elaboració pròpia en base a les dades del registre d'allistament de la milícia nacional de Reus (ACBC, Fons Municipal de Reus, sign. 1.1011-1.012).

Atenent el pes del Priorat convé avaluar en detall les aportacions d'homes que feia cada vila en relació a la seva demografia:

Poble	hab. 1830	vol.
-Cabassers	374	1
-Cornudella	1.570	9
-Bellmunt-Falset	3.369	30
-Gratallops	1.129	12
-Marçà	820	1
-Poboleda	1.761	2
-Porrera	1.084	18
-Torroja	856	3
Total	10.963	76

-
1. Robert Vallverdú Martí, El suport de la milícia nacional a la revolució burgesa a Reus (1793-1876). Reus, 1989.
 2. Ramon Arnabat Mata, Verds i blancs. El trienni liberal a Reus i al Baix Camp (1820-1823). Reus, 2002.
 3. Pere Anguera, Comportament polític i actituds ideològiques al Baix Camp 1808-1868. Reus, 1983 i Ramon Arnabat (ed.), La Diana constitucional, política i mercantil de la vila de Reus, en el marc del trienni liberal. 1822. Reus, 2007.

En números absoluts el primer lloc el té Falset amb 22 soldats, essent a la vegada la vila més gran de la comarca, la segueix Porrera amb 18, Gratallops amb 12 i Conudella amb 9. Totes set localitats superen els vuit-cents habitants, però hi ha altres condicionants que hem de considerar. Per exemple cal recordar que Porrera el juliol del 1822 fou ocupada i incendiada pels reialistes i part dels seus vilatans marxaren a Reus segons els testimonis contemporanis, en sentit contrari Cornudella del Montsant fou assaltada pels liberals l'octubre del mateix any.

Dins el Camp de Tarragona, descomptant Reus, sobresurten⁴ en nombre els voluntaris de les viles de Montroig, amb dotze, Alforja amb onze, Montbrió amb quatre, Riudoms i Pratdip amb tres cadascuna, amb dos representants, l'Aleixar, Constantí, Maspujols, la Selva, Tarragona, Vilanova d'Escornalbou i Vinyols. I amb un sol la resta. Tots, tret de la capital administrativa, són nuclis propers i sota l'àrea d'influència de Reus (actual Baix Camp), l'àrea de Valls és pràcticament absent (tret d'Alcover)⁵.

Dins de les Terres de l'Ebre, la comarca de la Ribera, era sens dubte la que mantenia una major relació econòmica amb Reus, per volum de milicians apareix Flix, Tivissa, Ribarroja i els Masos de Móra (actual Móra la Nova)⁶.

Els set soldats de la Conca de Barberà provenen de municipis propers al monestir de Poblet: l'Espluga (tres), Vimbodí (dos) i Montblanc (un) precisament els que tingueren més conflictes per raó de la llenya del bosc de Poblet⁷.

Entre els diversos factors que motivaren en aquesta època l'emigració a Reus, destaca per damunt de tot l'econòmic. Si trasladem les consideracions que Ramon Arnabat planteja pel Penedès al Priorat podem entendre perfectament el cas del Priorat i Camp de Tarragona. Així hem de dir que la pèrdua de les colònies americanes afectà a l'agricultura de comercialització (vi, aiguardent i fruita seca) així com la manufactura tèxtil de les ciutats, inicialment baixen els preus agrícoles i en conseqüència la renda pagesa, a la vegada s'incrementa la tributació estatal, destinada a pagar les despeses corrents de l'administració i exèrcit, sense que s'abolixin els delmes ni es reformi la política d'impostos. Arreu hi ha dificultats i enfrontaments pel cobrament d'impostos. Tot i la rebaixa a la meitat del delme, s'instaura un nou tribut, els consums, que s'ha de pagar en metàl·lic, no en espècie (proporcional a la collita), el repartiment de les càrregues impositives discrimina als pobles petits a favor dels grans, per agreujar la situació a causa de la sequera les collites són dolentes. Jordi Andreu⁸ ha constatat l'especialització i el monoconreu vitícola al Priorat entre finals del segle XVIII i començaments del XIX la qual cosa el farà vulnerable a la situació del comerç internacional, a més la comercialització es feia a través d'intermediaris reusencs⁹.

4. Pere Anguera i Joan Milà (ed.), *Lliure poble de Porrera*.Porrera, 1985.

5. Sobre el trienni a l'Alt Camp vegeu, Ramon Arnabat, "El trienni liberal a Vila-rodona i a l'Alt Camp", *Resclosa* (Vila-rodona), 2 (1998), ps. 61-81.

6. Per aquesta zona cal consultar l'obra de Joan-R. Vinaixa i Miró, *El Trienni Constitucional al partit de Tortosa (1820-1823)*.Aproximació històrica.Valls, 2003.

7. Valentí Gual,"Boscos esqueixats de disputes. Vimbodí i Poblet, 1820-1835", *Aplec de Treballs* (Montblanc), 23 (2005), ps. 123-134.

8. "La política tributària del Trienni liberal (1820-1823).L'exemple de la subdelegació de Vilafranca", *Miscel·lània Penedesenca*, 10 (1987), ps. 153-188 i del mateix autor, *Liberals i reialistes.El Trienni Liberal al Penedès (1820-1823)*. Vilafranca del Penedès, 2004.

9. "Creixement demogràfic i transformacions econòmiques al Priorat: segles XVI-XIX ", *Penell.Revista d'Història* (Reus) 3 (1989), ps. 67-86.També cal esmentar els estudis de Josep Iglésies i posteriorment els de Xavier Roigé.

Immigració masculina a Reus durant el trienni liberal a través del reclutament a la milícia nacional (1820-1824)

En la majoria d'ocasions es consigna l'ofici del voluntari, vegem quins són els sectors econòmics on treballaven els originaris de fora de Reus:

Sector Primari:	65 %
Sector Secundari:	18 %
Sector Terciari:	10 %
No consta:	7 %
Total:	100 %

Sector Primari	(110)
-Pagès:	111

Sector Secundari	(30)
------------------	------

Construcció

-Mestre de cases:	1
-Aprent de mestre de cases:	1

Fusta

-Boter:	1
-Fuster:	2
-Aprent fuster:	1

Metall

-Argenter:	1
-Daurador:	1
-Ferrer:	2

Tèxtil, pell i espart

-Espardenyer:	3
-Galoner:	1
-Sabater:	1
-Teixidor de cintes:	1
-Tintorer:	2
-Veler:	7

Alimentació

-Forner:	1
-Aprent forner:	1
-Moliner:	1

Altres

-Saboner:	1
-Vidrier:	1

Sector Terciari	(17)
-----------------	------

Comerç i transport

-Botiguer de teles:	1
-Confiter:	1
-Aprent confiter:	1
-Llibreter:	1
-Peixater:	1
-Traginer:	1

Serveis

-Escrivent :	1
-Barber:	3
-Aprenent d'apotecari:	2
-Aprenent de cirurgià :	1
-Criat :	1

Classes passives

-Estudiant :	1
-Noble :	1
-Hisendat :	1
No consta :	12

Total : 169

Font: Elaboració pròpia en base a les dades del registre d'allistament de la milícia nacional de Reus (ACBC, Fons Municipal de Reus, sign. 1.1011-1.012).

Aquests resultats no coincideixen amb els que aporta Robert Vallverdú pel conjunt de la milícia de Reus, amb els reusencs inclosos, és evident que els naturals de la ciutat s'ocupen bàsicament en el sector secundari i terciari i els forasters en el primari, molts són simples jornalers. Altres són joves que han vingut a Reus a formar-se professionalment (aprenents).

La documentació estudiada també informa sobre la cronologia d'arribada a Reus dels soldats voluntaris, tres quartes parts ho havien fet durant el trienni (1820-1823), essent l'any 1823 el de major fluxe migratori, seguit de l'any següent (1824), abans de la proclamació del nou règim el moviment migratori masculí no passà del 20 %, i una part marxà a causa de la Guerra del Francès i una altra ho féu d'infant en companyia de la família. Es pot afirmar sense cap mena de dubte que el motius ideològics del trienni foren un dels factors de l'emigració dels pobles vers la ciutat, a banda de l'econòmic i militar.

Cronologia de l'emigració dels voluntaris forasters a la ciutat de Reus

-Des de la seva infantesa:	7
-1807:	2
-1808-1814:	11
-1815-1819:	9
-1820:	6
-1821:	9
-1822:	8
-1823:	75
-1824:	26
-No consta:	16

Total: 169

Font: Elaboració pròpia en base a les dades del registre d'allistament de la milícia nacional de Reus (ACBC, Fons Municipal de Reus, sign. 1.1011-1.012).

Les limitacions dels recomptes militars són prou explícites en relació al sexe, ja que només afecta als homes. Altres fonts ens poden aportar notícies del moviment migratori a Reus, una és la parroquial, per contrastar resultats hem cercat la procedència dels difunts a l'hospital de pobres:

Persones forasteres mortes a l'hospital de pobres de Reus (1820-1824)

Naturalesa	núm.	%
-Camp de Tarragona	34	42
-Conca de Barberà	16	19,7
- Priorat	5	6,2
-Terres de l'Ebre	4	4,9
-Àrea de Lleida	9	11,1
-Àrea de Barcelona	8	9,9
-Espanya	3	3,7
-Estranger	2	2,5
Total	81	100

Font: Elaboració pròpia en base als llibres d'òbits de l'hospital de Reus (1739-1822 i 1822-1863) de l'APR.

Abans de tot dir que la font no anota l'origen en l'any 1822, un dels més convulsos, la qual cosa pot distorsionar els resultats, a més, no indica el temps de residència a Reus, una part podien ser immigrants vinguts anys enrera. En el quadre veiem el poc pes del Priorat, que fa augmentar la proporció de nascuts al Camp (Alcover, Riudoms i Valls al capdevant), en canvi la Conca de Barberà suposa un 20 % del total.

Conquencs difunts a l'hospital de pobres de Reus (1820-1824)

-Barberà C.:	1
-L'Espluga F.:	4
-Montblanc:	7
-Santa Coloma Q.:	2
-Vimbodí:	2
Total:	16

Font: Elaboració pròpia en base als llibres d'òbits de l'hospital de Reus (1739-1822 i 1822-1863) de l'APR.

De la mateixa manera que al Camp de Tarragona les poblacions més habitades són les que aporten més desplaçats i en especial les situades en l'eix del riu Francolí. Precisament de la Conca disposem de l'anàlisi dels emigrants a Reus l'any 1820, en total es censen 270 naturals d'aquesta comarca d'interior¹⁰. En relació al gènere dels difunts conquencs a l'hospital de Reus durant el trienni liberal la majoria són homes (70%), la seva ocupació laboral es reparteix entre l'agricultura i l'artesanat i en menor mesura els serveis.

Distribució professional dels conquencs difunts a l'hospital de pobres de Reus (1820-1824)

-Sector Primari:	33,3 %
-Sector Secundari:	28 %
-Sector Terciari:	16 %
No consta:	17,5 %
Menors:	5,2 %
Total:	100

10. Josep M.Grau i Roser Puig, "Aportació de mà d'obra de la Conca de Barberà a la capital econòmica del Camp de Tarragona a l'inici de l'època contemporània", Aplec de Treballs (Montblanc) 23 (2005), ps.97-122.

Font: Elaboració pròpia en base als llibres d'òbits de l'hospital de Reus (1739-1822 i 1822-1863) de l'APR.

Un dels inconvenients de la font parroquial és que no esmenta els anys de residència o l'any d'arribada a Reus. En relació a la dedicació professional dels immigrants a Reus en aquest període hem de tenir present l'economia del lloc d'origen, en els pobles de la rodalia vinculada al sector agrari i els procedents de ciutats més en el sector secundari i terciari. Destaca el pes de l'artesanat associat al tèxtil, metall i construcció, a causa dels moviments de tropes de l'exèrcit apareixen quatre soldats.

Distribució professional dels forasters morts a l'hospital de pobres de Reus (1820-1824)

Sector Primari	(19)
-Pagès:	18
-Pastor:	1
Sector Secundari	(16)
<i>Artesanat</i>	
-Corder:	1
-Ferrer:	1
-Fuster:	1
-Llauner:	1
-Mestre de cases:	2
-Mitger de seda:	1
-Moliner:	1
-Sastre:	1
-Teixidor:	2
-Veler:	5
Sector Terciari	(9)
<i>Comerç</i>	
-Marxant:	1
-Negociant:	1
Transport	
-Bastaix:	1
-Traginer:	1
<i>Serveis</i>	
-Mestre minyons:	1
-Soldat:	4
No consta:	10
Menors:	3
Homes:	57
Dones:	24
Total:	81

Font: Elaboració pròpia en base als llibres d'òbits de l'hospital de Reus (1739-1822 i 1822-1863) de l'APR.

El darrer registre parroquial buidat ha estat el de baptismes, en aquest cas sols hem fet un mostreig, revisant només els dos primers mesos de l'any 1820, dins les professions dels pares d'immigrants que tenen un fill a Reus la meitat són del sector secundari, en especial el treball tèxtil, la resta es reparteixen a parts iguals entre l'agricultura i el comerç. A diferència dels difunts immigrants els components dels matrimonis són

Immigració masculina a Reus durant el trienni liberal a través del reclutament a la milícia nacional (1820-1824)

més joves i venen a Reus a ocupar lloc de treball en la creixent indústria i consolidada menestralia.

Distribució professional dels pares forasters que batejen fills a Reus (gener-febrer 1820)

Sector Primari	(10)
-Hortolà:	1
-Pagès:	9
Sector Secundari	(23)
Indústria i artesanat	
<i>Alimentació</i>	
-Moliner:	1
-Pastisser:	2
<i>Fusta</i>	
-Boter:	3
-Fuster:	1
<i>Metall</i>	
-Argenter:	1
<i>Tèxtil i pell</i>	
-Cotoner:	1
-Blanquer:	1
-Fabricant:	1
-Pintor d'indianes:	1
-Retorcedor de seda:	1
-Sastre:	1
-Sombrerer:	1
-Veler:	3
<i>Altres</i>	
-Capser:	1
-Cisteller:	1
-Vidrier:	1
-Espardenyer:	2
Sector Terciari	(10)
<i>Comerç</i>	
-Adroguer:	2
-Comerciant:	1
-Llibreter:	1
-Negociant:	3
-Revenedor:	1
<i>Administració</i>	
-Militar:	2
No consta:	3
Total:	46

Font: Elaboració pròpia en base al llibre de baptismes de Reus 1816-1820 (APR)

ANNEX

Document I

Reclutament de voluntaris forasters a la milícia nacional de Reus durant del Trienni Liberal (1820-1824)

EL CAMP DE TARRAGONA (56)

Alcover (1)

-Antoni Soler, pagès, s. feia dos anys de la seva vinguda a Reus (16 de setembre 1824)

L'Aleixar (2)

-Francesc Martí, pagès, s. feia set anys que vivia a Reus (16 de setembre 1824)

-Francesc Vallverdú, teixidor de vels, s. habitava a Reus des de feia cinc anys (14 de setembre 1824)

Alforja (11)

-Francesc Aimemir, pagès, orfe de pares, veí de Reus des de feia nou mesos (11 de setembre de 1824)

-Josep Aragonès, pagès, 28 anys, feia un any de la vinguda a Reus (1824)

-Francesc Castelló, pagès, s. feia tres anys que vivia a Reus (4 de setembre de 1824)

-Sebastià Huguet, pagès, s. veí de Reus de feia dos mesos (setembre 1824)

-Josep Marrasser, pagès, veí de Reus des de feia nou mesos (11 de setembre 1824)

-Miquel Martí, pagès, s. feia tres mesos de la residència a Reus 6 de setembre 1824)

-Sebastià Martínez, pagès, 27 anys, veí de Reus des de feia deu mesos (1824)

-Josep Tost, teixidor de vels, s. (11 de setembre 1824)

-Pere Tost, pagès, s. feia nou mesos de la seva arribada a Reus (1824)

-Gabriel Vidiella, pagès, s. 36 anys, feia deu mesos de la seva arribada a Reus (10 de setembre 1824)

-Francesc Voltes, pagès, 49 anys, feia un any de l'arribada a Reus (1824)

Almoster (1)

-Vicenç Monner, ferrer, s. feia vuit anys que era a Reus (17 de setembre 1824)

Altafulla (1)

-Salvador Rovira, pagès, s. feia un any que vivia Reus (16 de setembre 1824)

El Botarell (1)

-Josep Mariner, peixater, s. habitava a Reus des de feia dotze anys (1824)

La Canonja (1)

-Domènec Alberic Soler, practicant de farmàcia, va estar dos mesos a casa del comerciant Pau Donato i cinc a la de Bernat Arandes, apotecari (23 de juliol de 1824)

Castellvell del Camp (1)

-Joan Sugranyes, pagès, s. veí de Reus des de feia deu anys (17 de setembre 1824)

Constantí (2)

-Francesc Martorell, de 25 anys (6 de setembre 1824)

-Pau Romeu, moliner, s. feia sis anys que habitava a Reus (11 de setembre 1824)

Maspujols (2)

-Josep Gras, pagès, s. feia dos anys que vivia a Reus (1824)

-Blai Vernet, fuster, s. feia set anys que vivia a Reus (13 de setembre 1824)

Montbrió del Camp (4)

-Josep Boqueres, pagès, solter, treballava de mosso a casa d'Antoni Pelegrí, feia cinc mesos de la seva vinguda (24 de juliol de 1824)

-Joan Borrell, pagès, feia set anys que habitava a Reus (11 de setembre 1824)

-Joan Dalmau, pagès, s. un any a Reus (1824)

Immigració masculina a Reus durant el trienni liberal a través del reclutament a la milícia nacional (1820-1824)

-Salvador Ferrer, teixidor de vels, s. feia cinc mesos de la seva vinguda a Reus (1824)

Mont-roig del Camp (12)

-Benet Arnal, pagès, s. feia tres anys que residia a Reus (11 de setembre 1824)

-Francesc Bargalló, pagès, s. arribat a Reus feia cinc mesos (agost 1824)

-Josep Boronat, pagès, s. veí de Reus des de feia deu mesos (agost 1824)

-Antoni Claveguera, pagès, s. habitant a Reus des de “su infància” (11 de setembre 1824)

-Leopold Huguet, pagès, s. feia cinc mesos de l'arribada a la ciutat (1824)

-Ramon Julià Domènec, pagès, s. arribat a Reus feia vuit mesos (agost 1824)

-Tomàs Llaveria, hisendat, s. feia 15 mesos que residia a Reus (16 de setembre 1824)

-Miquel Martí, fuster, s. feia un any que residia a Reus (13 de setembre 1824)

-Benet Mestres, pagès, s. feia deu mesos de la seva estada a Reus (30 d'agost 1824)

-Francesc Miralles, pagès, arribat a Reus feia deu mesos (agost 1824)

-Joan Nolla, pagès, s. arribat a Reus feia cinc mesos (agost 1824)

-Joan Vidal, pagès, s. orfe de pares, feia un any que habitava a Reus (17 de setembre 1824)

Pratdip (3)

-Francesc Bargalló, pagès, s. veí de Reus des de feia nou mesos (11 de setembre 1824)

-Joan Escoda, pagès, de 56 anys, veí de Reus des de feia dos anys (1824)

-Manuel Vidal, vidrier, de 58 anys, habitant a Reus de feia dos anys (1824)

La Riera de Gaià (1)

-Joan Solà, s. feia dos anys que era a Reus, treballava com a criat a casa del comerciant reusenc, Josep Guasc (24 de setembre 1824)

Riudecols (1)

-Joan Aragonès, pagès, s. de 32 anys, feia quatre mesos de la seva residència a Reus (1824)

Riudoms (3)

-Bonaventura Ferrer Simó, arribà a Reus el 14 de març del 1824 per col·locar-se d'aprenent de paleta a casa de Josep Molner (20 de juliol de 1824).

-Josep Cots Pellicer, solter, aprenent de fuster, feia deu mesos de la seva estada a Reus (22 de juliol de 1824)

-Isidre Pàmies, pagès, s. habitant a Reus “desde su infància” (1824)

La Selva del Camp (2)

-Andreu Nolla, pagès, feia dos anys que residia a Reus (1824)

-Francesc Segura, espartenyer, de 25 anys (1824)

Tarragona (2)

-Gabriel Cucurull, s. feia nou anys que era a Reus (17 de setembre 1824)

-Antoni Grau, teixidor de vels, s. orfe de pares (16 de setembre 1824)

Vilanova d'Escornalbou (2)

-Salvador Pàmies, pagès, s. feia quatre anys resident a Reus (10 de setembre 1824)

-Pere Toda Aragonès, pagès, s. feia quatre anys que habitava a Reus. Era fill de vídua (1824)

Vila-seca (1)

-Antoni Guardiola, aprenent de cirurgià, feia tres anys que estava a casa de Josep Artís (juliol de 1824)

Vinyols i els Arcs (2)

-Joan Pedrell, pagès, s. feia un mes i mig que habitava a Reus (1824)

-Daniel Vallverdú, pagès, s. un any a Reus (1824)

LA CONCA DE BARBERÀ (7)

L'Espluga de Francolí (3)

-Josep Fina, pagès, s. tres anys habitant a Reus (10 de setembre 1824)

-Pere Roig, pagès, s. feia vuit anys de la seva vinguda a Reus (setembre 1824)

El Josep M. Grau i Pujol de l'Autor

-Josep Vinader, pagès, s. feia tres anys de la seva estada a Reus (10 de setembre 1824)

Montblanc (1)

-Josep Turmó, barber, s. quatre anys habitant a Reus (13 de setembre 1824)

Montbrió de la Marca (1)

-Pere Gual, pagès, s. veí de Reus de feia cinc anys (10 de setembre 1824)

Vimbodí (2)

-Benet Casares, pagès, s. (7 de setembre 1824)

-Antoni Pàmies, pagès, feia dos mesos que vivia a Reus (1824)

LES GARRIGUES (2)

Arbeca (1)

-Francesc Grioles, pagès, s. feia tres anys que habitava a Reus (11 de setembre 1824)

Tarrés (1)

-Ramon Palau, pagès, s. feia dos anys que vivia a Reus (11 de setembre 1824)

PRIORAT I MONTSANT (76)

Bellmunt del Priorat (8)

-Ignasi Cabrer, teixidor de vel·ls, s., emigrat feia nou mesos (23 de juliol 1824)

-Joan Cedó, pagès, s. feia un any de la residència a Reus (9 de setembre 1824)

-Antoni Llorenç, pagès, de 25 anys

-Josep Secall, pagès, arribat a Reus feia un any (1824)

-Miquel Secall Sabater, pagès, feia nou mesos que vivia a Reus (21 de juliol 1824)

-Marià Sentís Marcó, pagès, feia nou mesos que vivia a Reus (21 de juliol 1824)

-Joan Mestre, pagès, s. feia deu mesos que vivia a Reus (16 de setembre 1824)

-Josep Moxí, pagès, feia un any que habitava a Reus (11 de setembre 1824)

Cabassers (1)

-Josep Jornet, pagès, s. 14 anys vivint a Reus (17 de setembre 1824)

Cornudella del Montsant (9)

-Josep Blanc, tintorer, s. residia a Reus des de feia un any (11 de setembre 1824)

-Francesc Domènec, traginer (1824)

-Joan Gomis, pagès, 36 anys, feia mig any de la seva estada a Reus (7 de setembre 1824)

-Joan Juncosa, confiter, 30 anys, feia sis mesos que habitava a Reus (7 de setembre 1824)

-Josep Mas i Sabater, pagès, s. feia un any que vivia a Reus (1824).

-Joan Masdéu, espartenyer, s. feia un any de la seva arribada a Reus (1824)

-Josep Masdéu, pagès, s. resident a Reus des de feia deu mesos (17 de setembre 1824)

-Francesc Masdéu, pagès, s. feia un any que vivia a Reus (14 de setembre 1824)

-Josep Virgili, pagès, s. feia tres mesos que habitava a Reus (7 de setembre 1824)

Falset (22)

-Isidre Aragonès, pagès, s. feia un any que residia a Reus (11 de setembre 1824)

-Josep Barceló, pagès, s. feia nou mesos que vivia a Reus (17 de setembre 1824)

-Francesc Capdevila, pagès, s. habitava a Reus des de feia un any (13 de setembre 1824)

-Pelegrí Capdevila, pagès, s. feia un any de la seva arribada a Reus (13 de setembre 1824)

-Cristòfor Cortès, pagès (1824).

-Pelegrí Cortès, pagès, era germà de l'anterior i havien emigrat feia nou mesos (23 d'agost del 1824)

-Francesc Figueres, pagès, s. feia un any de la seva residència a la ciutat (1824)

-Domènec Gaval·là, pagès, s. orfe de pare i mare, "residente en la presente villa [de Reus] de algunos años a esta parte" (1824)

Immigració masculina a Reus durant el trienni liberal a través del reclutament a la milícia nacional (1820-1824)

-Josep Llaveria, barber, orfe de pare i mare, feia un any del trasllat a Reus (11 de setembre 1824)

-Joan Llort, pagès de 22 anys, feia un any que vivia a Reus (1824)

-Agustí Miralles, pagès, s. (13 de setembre 1824).

-Francesc Moles Llaveria, estudiant, arribà el novembre del 1823

-Francesc Moles, botiguer de teles, 19 anys, feia un any de la residència a Reus (1824)

-Josep Morió, pagès, feia un any que vivia a Reus (1824).

-Josep Pi, pagès, 27 anys, feia un any que habitava a Reus (1824)

-Salvador Roc, pagès, s. residia a Reus des de feia dos anys (7 de setembre 1824)

-Antoni Roses, barber, s. habitant a Reus "desde su infancia" (17 de setembre 1824)

-Francesc Rull Aragonès, pagès. Establert a Reus des de l'octubre del 1823 (22 de juliol de 1824)

-Pere Rull Llaveria, sabater, arribà a Reus el novembre del 1823 (23 de juliol de 1824)

-Salvador Rull, pagès (1824)

-Pau Salsenc, pagès, 21 anys (1824)

-Josep Vidiella, pagès, arribat feia nou mesos (22 de juliol de 1824)

Gratallops (12)

-Pere Barberà, pagès, s. feia vuit mesos que habitava a Reus (7 de setembre 1824)

-Pau Franquet, pagès, s. (1824)

-Antoni Llorenç, paleta, feia 8 mesos que residia a Reus, va venir d'aprenent a casa del mestre d'obres públiques, Tomàs Vallès (27 de juliol de 1824)

-Francesc Llorenç, aprenent de confiter (24 de juliol de 1824).

-Francesc Peirí Rebull, pagès, s. feia un any de la seva arribada a Reus (1824)

-Ramon Peirí, pagès, habitava a Reus des de feia un any (1824).

-Pere Peirí, pagès, s., 42 anys, feia deu mesos que vivia a Reus (7 de setembre 1824)

-Jaume Perarnau (Pernau en el document), pagès, s. feia deu mesos que habitava a Reus (7 de setembre 1824)

-Jaume Perelló, pagès, s. 22 anys, feia deu mesos de l'arribada a Reus (7 de novembre de 1824)

-Josep Piquer, pagès (12 de juliol de 1824)

-Llorenç Ros, pagès, 42 anys, feia deu mesos que vivia a Reus (7 de setembre 1824)

-Domènec Vilalta, pagès, s. feia un any de la seva arribada a Reus (13 de setembre 1824)

Marçà (1)

-Francesc Navarro, pagès solter, arribat a Reus feia nou mesos (agost 1824)

Poboleda (2)

-Pere Franquet, pagès, s. 31 anys, feia tres anys de la seva arribada a Reus (4 de setembre 1824)

-Agustí Llaveria, pagès, s. feia onze anys que vivia a Reus (13 de setembre 1824)

Porrera (18)

-Francesc Adet, pagès, s. 20 anys, fei 4 anys que habitava a Reus (4 de setembre 1824).

-Joaquim Ardèvol Adet, residia a Reus des del novembre de 1823 quan entrà d'aprenent de forner (21 de juliol de 1824)

-Francesc Ardèvol, pagès, 42 anys, feia un any que residia a Reus (1824)

-Josep Asens, pagès, s. feia deu mesos de la seva arribada a Reus (1824)

-Josep Boronat, pagès, 40 anys, feia un any que vivia a Reus (1824)

-Josep Borràs Peirí, pagès, 25 anys, feia deu mesos de la seva arribada a Reus (1824)

-Josep Borràs Prats, pagès, 25 anys, arribat a Reus feia deu mesos (1824)

-Josep Casals, pagès, s. orfe de pares, arribat a Reus feia un any (setembre 1824)

-Francesc Crusat, pagès, s. feia un any de la seva estada a Reus (13 de setembre 1824)

-Jaume Figuerola Aulèstia, solter, vingut a Reus el novembre del 1823

-Josep Cabrer Ardèvol, solter, arribat el novembre de 1823 (19 de juliol de 1824).

Josep M. Grau i Pujol

- Joan Domènec, pagès, 32 anys, feia un any que habitava a Reus (16 de setembre 1824)
- Josep Miralles, pagès, feia nou mesos de la seva residència a Reus (1824)
- Josep Peirí, solter, arribat feia onze mesos (17 de juliol de 1824)
- Caietà Pellicer, escriptor, vivia a Reus des del mes d'octubre del 1823 (17 de juliol de 1824)
- Francesc Simó, arribat a Reus el 24 d'agost de 1823 (19 de juliol de 1824)
- Bernat Vall, pagès, feia un any que vivia a Reus (11 de setembre 1824)
- Josep Vidal, pagès, s. 20 anys, feia quatre anys de la seva residència a Reus (4 de setembre 1824)

Torroja del Priorat (3)

- Jaume Sabater, pagès, s. habitava a Reus des de feia 12 anys (16 de setembre 1824)
- Josep Sabater, pagès, s. a Reus des de feia 12 anys (16 de setembre 1824)
- Ramon Sabater, s. a Reus des de feia 12 anys, els tres eren germans i orfes de pares (1824)

LA RIBERA D'EBRE (13)

Flix (5)

- Antoni Castellví, no consta l'ofici, habitava a Reus des del maig del 1823 (19 de juliol de 1824)
- Ramon Castellví, arribà a Reus juntament amb la seva família el gener de 1824 (19 de juny de 1824)
- Josep Macip, teixidor de vels, 21 anys, veí de Reus des de "sa infantil edad" (14 de setembre 1824)
- Ramon Masip, germà de l'anterior (14 de setembre 1824)
- Manuel Tarragó, tintorer, s., 4 mesos a Reus (1824)

Garcia (1)

- Joan Cabrer, pagès, s.residia a Reus des de "su infancia" (11 de setembre 1824)

Móra la Nova (2)

- Josep Masip, pagès, s.
- Ramon Masip, ferrer, s. germà de l'anterior (14 de setembre 1824)

Ribarroja d'Ebre (2)

- Deonat Andreu, pagès, 22 anys, feia onze anys que vivia a Reus (1824)

Tivissa (4)

- Rafael Gallissà, practicant de farmàcia, s. vivia a Reus des de l'octubre del 1823, abans havia viscut a Tarragona.
- Josep de Magrinyà, noble. Residia a Reus des del novembre de 1823 (24 de juliol de 1824)
- Wenceslau Vicent Soler.
- Ramon Vicenç Soler, germà de l'anterior, ambdós arribats el primer de juliol de 1822 (22 de juliol de 1824)

MONTSIÀ (1)

Amposta (1)

- Josep Solsona, pagès, s. habitava a Reus des de feia un any (13 de setembre 1824)

EL BAGES (2)

Manresa (2)

- Feliu Brunet, galoner, s. feia 14 mesos de la seva arribada a Reus (6 de setembre 1824)
- Pere-Màrtir Vall, argenter, s. vivia des de feia un any a casa d'un argenter (setembre 1824)

OSONA (1)

Gurb (1)

- Sebastià Oliac, pagès, s. habitava a Reus des de feia tres anys (9 de setembre 1824)

L'URGELL (4)

Guimerà (1)

-Joan-Baptista Sants, saboner, s. feia onze anys que vivia a Reus (1824)

Sant Martí de Maldà (1)

-Francesc Oliac, pagès, s. feia 17 anys que habitava a Reus (11 de setembre 1824)

Tàrrrega (1)

-Francesc Forès, pagès, s. feia tres anys que vivia a Reus (17 de setembre 1824)

Vallbona de les Monges (1)

-Josep Renyer, espadenyer, s. feia sis anys que vivia a Reus (10 de setembre 1824)

EL PLA DE BARCELONA (4)

Barcelona (4)

-Josep Figuerola, teixidor de vels, s. feia 17 anys que vivia a Reus (13 de setembre 1824)

-Valentí Figuerola, pagès, s. (10 de setembre 1824)

-Josep Llaurador, teixidor de cintes, habitava a Reus des de "su infància" (13 de setembre 1824)

-Francesc Roca, llibreter, feia 13 anys de la seva arribada a Reus (1824)

ANDALUSIA (1)

Vélez-Rubio (1)

-Antonio López, Forner, veí de Reus des de feia quatre mesos (17 de setembre 1824)

ARAGÓ (1)

Sàbada (1)

-Simó Ferrer, boter, s. feia 14 anys que residia a Reus (1824)

NAVARRA (1)

Riezo (1)

-Pablo Landa, daurador, feia cinc mesos que vivia a Reus (setembre de 1824).

Nota: La data entre parèntesi és la de la declaració, no la de l'arribada). No s'inclouen els homes nats a Reus.

Abreviatures: s: solter, a: anys.

Total: 169

Catalunya: 166 i resta Espanya: 3

Font: Arxiu Comarcal del Baix Camp, fons municipal de Reus, sign. 1.1011- 1.012.

Document II

Forasters morts a l'hospital de pobres de Reus (1820-1824)

CATALUNYA

CAMP DE TARRAGONA -34-

L'Albiol (2)

-Antoni Masdéu, pagès de 68 a. la seva muller era de Maspujols (1821)

-Gertrudis Pujol, de 68 a. vídua d'un mestre de cases nat a Girona (1821)

Alcover (5)

-Vicenç Albanís, de 7 a. (1821)

Josep M. Grau i Pujol

-Josep Ciuró Candela, mestre de minyons, de 25 a. el seu pare era Josep, un ferrer de la Riba (1821)

-Francesc París, pagès de 25 a. casat amb una reusenca (1821)

-Úrsula Poblet, de 65 a. casada amb Joan Batlle, de l'Albiol (1824)

-Bartomeu Virgili, corder de 41 a. (1821)

L'Aleixar (1)

-Jaume Sants, pagès de 56 a. (1821)

Alió (1)

-Maria Montserrat, de 26 a., casada amb un pagès de Constantí (1821)

Alforja (2)

-Joan, de vuit anys, fill de Joan Janot (renoms.) (1823)

-Miquel Simó (1822)

Altafulla (2)

-Josep Baldric, pagès de 60 a. casat amb una dona de Torredembarra (1820)

El Botarell (1)

-Josep Pujades, pagès de 58 a. habitava a les Voltes (1821)

Bràfim (2)

-Antònia Grau, de 28 a. casada amb un corder resusenc (1822)

-Rafael Soler Ferrer, veler de 20 a. (1820)

Cambrils (1)

-Domènec Ximénes, negociant d'ètnia gitana de 70 a. casat amb Pasquala, de Vinarós (1821)

Constantí (1)

-Josep Roig, mestre de cases de 40 a. (1821)

Figuerola del Camp (1)

-Josepa Oliver, 56 a. casada amb un mestre de cases reusenc (1822)

Montagut (Querol) (1)

-Teresa Vila, de 67 a. (1824)

El Morell (1)

-Josep Queralt Cendra, pagès de 33 a. (1820)

El Pla de Santa Maria (2)

-Ramon Mateu, pagès de 55 a. (1823)

-Josep Torremader, pastor de 30 a. (1821)

La Pobla de M. (¿) (1)

-Joan Borrell, pagès, s. de 15 a. (1822)

Prades (1)

-Josepa Fort, de 70 a. vídua d'un boter de Reus (1820)

Riudoms (3)

-Teresa Bages, casada amb Joan Soler, pagès de Masricart (1821)

-Daniel Jover Nogués, s. veler de 19 a. (1821).

-Josep Urgell, (1821). pagès de 50 a. el seu pare era un pagès d'Altafulla (1821)

La Secuita (1)

-Joan Calbet, pagès de 72 a. La seva muller era de Bonastre (1821)

La Selva del Camp (1)

-Magdalena Ramonpere, (1821).

Torredembarra (1)

-Magdalena Illa, casada amb un pagès de Constantí (1822)

Valls (3)

-Magdalena Balcells Plana, 60 a. casada amb un pagès vallenc (1820)

Immigració masculina a Reus durant el trienni liberal a través del reclutament a la milícia nacional (1820-1824)

-Antònia Martí, de 46 a., casada amb un tintorer reusenc (1822)

-Josep Ventura, major, llauner, de 54 a. fill de pares incògnits

Vilallonga del Camp (1)

-Antoni Andreu, mestre de cases de 44 a. (1821)

CONCA DE BARBERÀ -16-

Barberà de la Conca (1)

-Magí Bellmunt Blai, veler de 25 a. fill de Père pagès i Teresa (1821)

L'Espluga de Francolí (4)

-Joan Espasa Capdevila, moliner de 74 a. (1823)

Joan Fonts, pagès de 67 a. (1821).

-Pau Rossell, de 13 a. , fill de Pau i Paula, pagesos (1821)

-Senen Vidal de 42 a. (1824)

Montblanc (7)

-Josep Camell Elies, veler de 22 a. fill de Jeroni i Rosa. Casat amb Magdalena Banús, de Reus (1820)

-Càndia Escoter, de 40 a. filla de Pere-Joan i Paula, casada amb un pagès reusenc (1821)

-Ramon Esplugues, pagès de 50 a. casat amb Antònia, de la mateixa localitat (1820)

-Rosa Ferran, de 40 a. filla de Josep, pagès i casada amb un altre pagès de la Selva del Camp (1822)

-Maria Grinyó, de 56 a. casada amb el quinquellaire de Barcelona, Isidre Cases (1821)

-Joaquim Roca, fuster de 22 a. fill de Rafael, mestre de cases i Esperança, tots de Montblanc, el primer era veí de Tàrraga (1820)

-Joan Torres, ferrer de 74 a. casat amb Magdalena Milà, d'Altafulla (1821)

Santa Coloma de Queralt (2)

-Teresa Blanc, de 76 a. casada amb un pagès de Riudoms (1822)

-Magí Torelló, pagès de 25 a.(1821)

Vimbodí (2)

-Mateu Franquet Llurba, de 45 a. fill de pagesos i casat amb Josepa Voltons (1823)

-Francesc Polver Fort, de 32 a. (1824)

PRIORAT-MONTSANT -5-

Bellmunt del Priorat (1)

-Josep Sedó soldat de la milícia nacional de Tarragona de 24 a. Estava casat amb Rosa Sentís del Lloà (1822)

Cornudella del M. (2)

-Josep Pàmies (1822)

-Agustí Pujol, traginer de 23 a. (1822)

Gratallops (1)

-Maria Brufau, de 70 a. (1820)

Porrera (1)

-Joan Ardèvol, pagès de 28 a. (1824)

TERRES DE L'EBRE -4-

Ascó (2)

-Caterina Biarnés, vídua de 86 a. (1820)

-Agustí Sabater, de 40 a. (1820)

Móra (:) (1)

-Josep Manís, pagès de 76 a. (1820)

Tortosa (1)

-Simó Camarassa, marxantó, casat amb Josepa Daniel, de Mont-roig del Camp (1820)

BAGES-BAIX LLOBREGAT -3-

Manresa (2)

-Maria, de 24 a. casada amb Josep Crusat, veler, tots de Manresa (1820)

-Pasqual Jaumeandreu, mitger de seda i després mestre de minyons, habitava a Maspujols (1820)

Olesa de Montserrat (1)

-Gertrudis Soler, s. de 36 a. filla de pagesos (1820)

PLA DE BARCELONA-MARESME -4-

Barcelona (3)

-Ramon Codinat, teixidor de 31 a. (1823)

-Rosa Garriga, casada amb un pagès (1821)

-Josep Teixidor, pagès de 44 a. (1822)

Mataró (1)

-Esteve Casals, bastaix. La seva muller era de Constantí (1822)

ANOIA-1-

Pujalt (1)

-Josep Permanyer, pagès de 56 a. (1821)

ALT URGELL-PALLARS -2-

La Seu d'Urgell (1)

-Josep Gispert, veler de 22 a. (1821)

Tírvia (1)

-Tomàs Auxet, s. de 46 a. fill de traginer (1822)

EL PLA DE LLEIDA-LA NOGUERA -5-

Camarasa (1)

-Ramon Palau, teixidor de 40 a. (1822)

Lleida (1)

-Josepa Ullets, de 40 a. casada amb un pagès de l'Espluga Calba (1821)

Sarroca de Lleida (2)

-Joan Ferrer Renyer, 29 a. casat amb Francesca Gili de Sensui o Sellui (1820)

-Raimunda Ros, de 27 a. casada amb un funcionari de l'Estat (1822)

Seró (1)

-Antoni Gispert, pagès de 17 a. (1822)

LES GARRIGUES-L'URGELL -2-

Guimerà (1)

-Joan Boleda (1822).

Els Omellons (1)

-Maria Miret, s. de 28 a. (1821)

Total Catalunya: 76

ANDALUSIA

Granada (1)

-Francisco Languas, soldat invàlid de 36 a. del regiment de Libèria (1821)

CASTELLA

Salamanca (1)

-Joan Curto, sergent segon de la companyia de voluntaris, de 32 a. (1820)

EXTREMADURA

Miajadas (1)

-Francisco Aceros, soldat (1823).

Total resta Espanya: 3

ESTRANGER

ITÀLIA

Pichota (Regne de Nàpols) (1)

-Francesco Guillermo, sastre, 38 a. (1820).

Livorno (1)

-Lluís Ric Calbo, s. 41 a. (1820).

Total estranger: 2

Total general: 81

Font: Arxiu Prioral de Reus. Llibres d'òbits de l'hospital 1739-1822 i 1822-1863.

Nota: En els anys 1823-1824 no s'acostuma a posar el lloc d'origen dels difunts.

Document III

Pares forasters que bategen un fill a Reus els mesos de gener-febrer del 1820

CATALUNYA (44)

EL CAMP DE TARRAGONA -14-

Alforja (1)

-Pere Ivorra, blanquer

Almoster (1)

-Joan Vergès, espardenyer

Bràfim (1)

-Gregori Busquets, militar del cos d'artilleria. La seva esposa era de Lleida

Cabra del Camp (1)

-Ramon Vives, moliner, la seva esposa era de Valls

Cambrils (1)

-Josep Queralt, pagès, la seva muller era de la Canonja

Constantí (1)

-Ramon Grases

El Morell (1)

-Macià Montserrat, pagès

La Riera de Gaià (1)

-Marià Plana, pagès

Riudoms (2)

- Julià Macaia, pagès
- Francesc Torres, pagès, la seva esposa era reusenca
- Selmella (El Pont d'Armentera) (1)
- Llorenç Tous, pagès

La Selva del Camp (1)

- Joan Guasc, pagès, casat amb Magdalena Baruel

Valls (1)

- Francesc Claramunt, negociant, la seva muller era de la Riba

Vilabella (1)

- Josep Roca, boter

LA CONCA DE BARBERÀ -4-

L'Espluga de Francolí (3)

- Josep Capdevila, espadenyer, casat amb Antònia Bonet
- Magí Carreres, adroguer, la seva esposa era reusenca
- Francesc Ferrer, pagès, casat amb Magdalena Rossell

Prenafeta (Montblanc) (1)

- Pere Sabater, fuster

EL PRIORAT-EL MONTSANT -1-

Cornudella del M. (1)

- Josep Aragonès, veler, la seva esposa era d'Igualada

LES TERRES DE L'EBRE -4-

Ascó (1)

- Josep Vallès, cisteller

La Palma d'Ebre (1)

- Marià Escolà, boter casat amb una reusenca

Tortosa (1)

- Josep M. Sunyer, casat amb una reusenca

Vilalba i els Arcs (1)

- Ferran Vidal, pagès

EL PLA DE LLEIDA-LA SEGARRA-LES GARRIGUES-L'URGELL -4-

Cervera (1)

- Antoni Verdaguer, llibreter, la seva muller era de Guissona (Josepa Biosca)

Lleida (1)

- Ramon Malla, negociant gitano

Les Borges Blanques (1)

- Josep Huguet

Sant Martí de Maldà (1)

- Anton Garriga, revededor, la seva esposa era de Valls

LA Cerdanya-LA NOGUERA -2-

Prats i Sansor (1)

- Francesc Gambús, adroguer

Tèrmens (1)

-Josep Ximénes, negociant gitano

EL PLA DE BARCELONA- EL BAIX LLOBREGAT -7-

Barcelona (6)

-Bonaventura Arpa, capser

-Francesc Budet, hortolà, la seva esposa era de l'Aleixar

-Jaume Fàbregues, veler

-Joan González, pintor d'indianes

-Pau Llampaner, sastre

-Salvador Montaner, pastisser, era veí de Vinyols

Esparreguera (1)

-Josep Ricart, vidrier

L'ANOIA-BAGES -6-

Calaf (1)

-Isidre Castells, cotoner, la seva esposa era de Castellvell C.

Capellades (1)

-Pere Codorniu, veler, la seva esposa era de Sarral (Eulàlia Puig)

Igualada (1)

-Bartomeu Tries, sombrerer, la seva muller era de Riudoms

Sant Martí Sesgueioles (1)

-Ramon Fornosa, fabricant

Cardona (1)

-Ramon Casades, comerciant, la seva esposa era de Barcelona

Manresa (1)

-Antoni Boix, retorcedor de seda.

EL VALLÈS-MARESME -2-

Mollet del V. (1)

-Vicenç Coll, pastisser, casat amb una reusenca

Mataró (1)

-Felicià Rovira, argenter, la seva esposa era de Riudoms

CASTELLA -1-

Madrid (1)

-José Fernández Mancheno, tinent coronel

ESTRANGER

Portugal-1-

Vila-Real (1)

Pere-Joan Nolla, boter, casat amb una reusenca

Total: 46

Font: Arxiu Prioral de Reus, llibre baptismes 1816-1820